

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 30. јуна 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жит

НЕШТО, ШТО ЈОШ НИЈЕ БИЛО.

До сада, кад год се која четврт завршила, „Стармали“ је по лепом старом обичају увек сам верне своје учтиво позивао на претплату.

Данаске нас је време и те дужности решило. Овим се бројем завршила друга овогод. четврт — настаје ново полгодије, нова четврт; и уместо нас долази неко други да вас позове на претплату. Да се претплатите на „Стармали“, зове вас данас Анђелић и читава поворка паклених недела његових.

Да се претплатите на „Стармали,“ зове вас „Наше Доба,“ које свестном народу даје име олоша, а будним поборницима његовим име мизерабилитета.

Да се претплатите на „Стармали,“ зове вас подземно бушење наших неколико змија и јакрета. Зову вас напредњаци à la Гарашанин, и натражњаци à la калуђер Кукић.

Зове вас озбиљност времена и смешноћа креатура и карикатура његових.

Зову вас кортеши из Мутибаре и Трошипаре. — Назарени из Неволџинаца. — Јозуите из Босне. — Чивутски журнари; њихови ривали, и т. д. и т. д.

А канда вас још понајвећма зове изречена потреба од Загреба; зора од Сомбора и — слога од бога.

После толико и таквих позива, ми на овом месту немамо ништа друго рећи, него да цена „Стармалом“ остаје стара. На по године 2 фр. (5 динара), на четврт године 1 фр. (1½ динара.)

Још само једно: Ако чује Герман, да се број „Стармалових“ претплатника удвостручио и утростручио, таки ће пући од јада, — и тако би се најбржим начином решило питање, које нас је тако заталасало.

Уредништво и издаваатељство „Стармалог.“

ПИТА ЈЕ САД ОПЕТ УРАДИО!

Из најгнусња блуда,
Из содомских сфера
Извукао блудна
Нестор-калуђера

Не гади се на то
Нечовечно дело,
Метн'о му петрахиљ
На то зверско тело.

Цркву му отвара,
У олтар га мег'о,
Допушта му читат'
Еванђеље свето.

Вратио му путир
У нечисту руку —
Да га из олтара
У тамницу вуку!

Та ту мора признат'
И циганин црни:
„Герман хоће да нам цркву
И светињу скврни.“

Шетња по свету.

I.

Право да вам кажем, мени су се биле већ досадиле те многе „шетње по Вршцу.“ Ако узмеш који број „Заставе“ у руке, не фали да ћеш у њој ако не баш допис из Вршца наћи, а оно бар под рубриком „Вести из места и са стране:“ „Пишу нам из Вршца то и то.“ Тако је исто окупило и „Српско Коло“ са дописима из Вршца, а већ „Стармали“ је са својим вршачким шетњама загрдио. Зар је Вршац баш најзнатнија и најлепша варош у Угарској, да се све о њему по српским новинама пише? Та у нашој лепој и слободној Мађарској има много лепших и знатнијих места, дакле су и за шетњу удобнија и примамљивија. Ето н. пр. Будимпешта. До душе Будимпештанци немају Радића, као што га Вршчани имају, али за то имају више каруца, па ту су ти после грдне кућерине и великољепне палате, ту Штајнбрух, ту министру и сабор, ту силна господина, ту многобројна журналистика, ту више Чивута, него што их је некада у Палестини било, ту неброј школа, ту универзитет, ту „фортуна“ — аргорос фортуна! У суботу осмога јуна била је ту жестока битка. Шетајући се по свету, доспео сам и у „фортуна“, па сам очевидца био те љуте битке. Ја сам до душе унапред знао, како ће се иста свршити, али тек ипак сам дошао, да се уверим, да ли ће се моја претпоставка потврдити. Јер ја сам пророковао мом пријатељу Лази Нанчићу, да ће рђаво проћи, пошто кад смо се нас двојица пред његов полазак у

суд опраштали, он је био у авлији, а ја сам стајао код прозора са катрама и кроз катре пружио сам му руку. Тек по што смо се руковали, увидео сам, шта сам учинио и рекох: „Е брате Лазо, ја ти сваку срећу желим, али „фортуна“ те мимоићи неће, јер катре нису добар знак.“ Он се само насмејао на моју бајаси „предрасуду“, па чак није хтео ни своју тетку послушати, кад га је саветовала, да ступи у судницу са десном ногом и да на леђа метне десну руку онако, као што је метнуо Анђелић. кад га је пољубио онај поп тамо, где није хтео и где пољупцу места нема, јер је исто н. пр. код непослушне деце резервисано за виргајз. Али за то је тако и прошао. — Кад сам се с њим опростио, ја сам се за тим и сам дигао, па сам отишао у „фортуна“, да видим, хоће ли се моје „предсказаније“ испунити. Ако се испуни, одмах ћу писати браћи Поповићима и понудићу им моју сарадњу за њихове многобројне календаре.

И заиста се испунило! Не знам како коме, али мени је био најсмешнији Нанчићев бранилац. Он рече, да је дошао не само да брани оптуженог, него и мађарски закон и мађарско право. Чисто не могу да верујем, да је тај човек баш тако јако ограничен. Хоће да брани мађарски закон и мађарско право! Ма човече, куд си забасао? Какво право, какви закон у данашњем цивилизованом и уставном добу? Него на то су му најбоље одговорили сами поротници. Два наест поротника (једном Јудини разговора) једногласно изrekli, да је Нанчић крив, те му је суд услед тога за сваког поротника досудио по један месец

ШОДЛИСТАК

„Друштво љубавне умерености.“

Написао Ст. Радић — Нуктало.

(Наставак.)

Дошавши у свој квартир жељно размотам хартију, и почнем читати следеће:

Сједница I.

Присутни г.г. Јанко Милочашић, Вујо Дивитовић, Васо Проколић, Пајо Дудовић, Врка Празнобоцић и т. д. Члан Јанко Милочашић држи говор, у коме разјашњује члановима, зашто су се састали. Предлаже избор председника, перовођу и благајника. За председника буде изабран Васо Проколић за перовођу Пајо Дудовић а за благајника Врка Празнобоцић. — Изабрани се примају свога чина.

Затим поднесе г. председник Васо Проколић састављене штатуте за друштво за опште одобрење.

Штатут.

§ 1. Сваки члан друштва „љубавне умерености“ дужан је при ступању у исто платити уписнину од 2 ф. а вр: а после тога сваког месеца улагати у благајну друштва по 1 ф. 50 н. а. вр. који ће се новац употребљавати за давање „штентхена“ разним госпођицама.

§ 2. Чланови морају изван ове собе бити неми и никоме ништа неговорити о овоме друштву. Који би се узпротивно извршењу овога параграфа, тај ће бити прво

добро пропуштен кроз шаке осталих чланова, а после изкључен из друштва.

§ 3. Сваки је члан дужан изказати пред свима осталим члановима, коју љуби и на који јој је начин љубав исказао и да ли га дотична љуби, да се знаду остали чланови равнати.

§ 4. Ако који члан већ има своју љубавцу те опази, да он почима занимљив бивати и љубавци другога, то се мора од дотичне уклањати и на сваки начин гледати, да дотичној омрзне, да неби због њега други дешперирао.

§ 5. У опште не сме се ни један члан двома особама улагивати.

§ 6. Сваки онај, који се сретно ожени — а сретно му да Бог да и било — престаје бити члан овога друштва — не тражећи од друштва својих улога — који би случајно претекли од прилога за давање „штентхена“ дотичној, коју је дотични члан љубио.

Ови штатуту буду једногласно примљени, записник потписан, затим председник закључи скушштину и закаже другу на 16-ти мај 1871 год.

Сједница II.

Председник г. Васо Проколић узима реч. — Штована господо! Прође већ неколико дана како смо се на овоме месту састали и ово спасоносно друштво основали. Увидио сам господо! да сте се сви најстрожије придржавали § 2. будући нико живи не зна, да у овом месту ово друштво постоји. Будућност ће господо показати, да ли ћемо и остале параграфе тако тачно и тако верно испуњавати. Г. Вујо Дивитовића позивам, да нам овде укратко изкаже,

дана, а мени да је у власти, ја бих и Нанчићевог браниоца, осудио бар на две године, па да тако у затвору има довољно времена, да премишља о мађарском закону и мађарском праву.

Али шалу на страну! Ја да сам н. пр. на Нанчићевом месту, ја се не бих нимало једио нити би тужио за слободом, већ бих се на против баш веома радовао. Јер човеку затвореном а момку не може пасирати малер, да се ожени, а то би по мом мишљењу гора робија била, него што је пријатна усамљеност у „фортуну“ и Вацу. Осим тога, у затвору се може много уштедети, што је слободном човеку немогуће. Тако на пр. затворен човек не може отићи у гостиону, па тамо се картати и пити, не може се куглати, не може терати кера, не могу му свирати цигани или гајдаш, те да овима баца форинте и петице; за тим не мора трошити толико на одело, не дере толико ципела нити баца свој новац на којекавве друге ситније и крупније потребе, нити мора ићи на беседе, игранке, соареје, пијнике и друге забаве, што све слободан човек хтео не хтео мора чинити, па по томе, ко хоће да се обогати, за тога је најбоље, да што дуже пробави у затвору. Уз то не мора у затвору бадавадисати, него ако је н. пр. несвршен правник или лекар, може се за љубав Ђурковићу на тенани спремати за испит, па кад изиђе на слободу, а он чисто ни сам неће знати, како се то догодило, да он уједаред постане доктором права или медицине. А кад се у затвору од дугог и мучног студирања умори, онда може усести на Пегаза и пољетети горе на Парнас, па сво-

јим мислима и осећајима у лакој песми дати израза. А може и иначе писати што му је год драго, само не може „шетње по свету“, као што их ево ја пишем. То може само слободан човек чинити, али на ото тешко да ће ми ико завидети, па ако још шетајући се по свету наиђем и на своју суђеницу, па коју не бих наишао, да сам мирно код куће седио, те се и оженим, онда ће ме свако морати жалити, што сам своју слободу злоупотребио, а да сам затворен био, тај ми се малер не би могао догодити.

И тако, ја завидим мом пријатељу Лази и с тога ћу и ја скорим морати учинити какво добро и честито дело, па да по мађарској правди допаднем и ја затвора, а док тога не буде, шетаћу се по беломе свету и писаћу о тој шетњи нашем драгом „Стармалом.“ А да допаднем затвора ни крив ни дужан, то је бар лака ствар у нашој благословеној Мађарској. Ето неки човек, а именован Михајло Кетелеш, био је као убијца осуђен од свију судова на двадесет година, па је девет пуних година лежао на тешкој робији, а сад, кад му се парница обновила, изрекла је краљевска табла, да тај човек није крив и да се има одмах пустити на слободу. Мучили су га, кињили су га, свега су испребијали, девет година је робовао, па сад га као невиног отпуштају — о, благословена турска владавино, где си, да нас спасеш од овакве уставне благодети?!.

За сада морам да завршим, јер и перо ми се буни против таквог ужаса, па неће више да пише. До скоро виђења!

Милисав.

на какав је начин изјавио љубав гђици Веми, и како је она ту изјаву примила. Господу чланове, који још немају смелости, да овима које љубе изкажу љубав, опомињем на што већу позорност, јер г. Вујо је као плашљив и неискусан ипак имао толико куражи, да изјави љубав тако олој гђици, као што је гђица Вема. Ја сам и сам јако љубопитљив, а ви ћете се моћи научити из његових речи, како те — у осталом лаке ствари — иду.

Г. Вујо Дивитовић узима реч.

Штовано друштво! Има већ скоро годину дана, како се познадох са гђицом Веом. На први поглед не може се она баш тако допасти, да човек полуди. Али слушајући господо дуже времена њен звонки глас, који са небесном вештином извија тако јасне, пуне умиљатости — речи. Гледајући и са блаженим осећајима грејати се на величанственом жару њених очију. Осећајући топлоту њених погледа, пратећи њен лахки вилински ход, посматрајући њен витки стас, гледајући оне сићушне као бисер зубиће, а при најмањем узбуђењу, њене запламтеле бујне образчиће. Господо! човек престаје бити човеком те уображава себи, да није створ ове земље, него да је неко више биће, које на анђeosким крилима лети — носећи у наручју ову вилу земаљску — лети према сунцу, да овај створ с њиме успореди. Подлегне осећајима, која су те дражи, што красе ту вилу земаљску изазвале, те вапије на небеса: без ње ми нема живота. У самоћи сам више пута — створивши пред очима њен лик — викао, та ја те љубим. У сну сам се више пута са мојим уснама дотакао њених усница, шапутао сам јој: „ах, та ми ћемо бити сретни.“ Преклињао сам

увек самог себе, што сам тако бојажљив, јер већ прође скоро година дана, а ја се не усудих исказати јој оно, што према њој тако дуго осећам. — А сада сам увидио, да сам то могао давно учинити, јер сам опазио да ме — ако баш не обожава, а оно бар љуби. Но шта сам чинио? Избегавао сам је више пута, само да се с њом не састанем. После сам се зато три дана кајао, од љутине сам чупкао ово мало брадице — а томе се господо може сваки уверити, који је моју брадицу пре моје љубави познавао. Па ни данас, господо, не би ја био овако сретан као што сам, да се није десио један случај, који ме је приморао, да јој што пре изјавим љубав; и коме имам захвалити на срећи, коју данас уживам. Опазио сам пре неколико дана, да је око гђице Веме почео обилазити г. Ђука Ништић, код кога нема оклевања са изјавом љубавних осећања. Тај вам се поклони, назове „добро јутро“ или „љубим руке“, а отпоздравили га која госпођица, и ступи ли с њим у разговор, онда му је седма реч: ја вас љубим, ја вас обожавам. Било је у недељу на вече. Опазим г. Ништића, где се у башти шеће са гђицом Веом. Нешто јој је живо говорио. Нисам се могао уздржати, а да им се не приближим. Читао сам у књигама, а чуо од паметни људи, да сретни пар — после изјаве љубавних осећања — остаје најмање по сахата црвенкасте боје, с тога застадох код баштенских врата, да их мало посматрам. Буде ли већ изјавио љубав — мишљах у себи, онда ме више гђице Вема нећеш видети. Са неком зебњом у срцу чекао сам господо, да се приближе вратима баштенским. Већ су на сред баште; још само неколико корака, па ћу им угледати лица. „Не црвене се“ вићнем прилично гласно

У Ш Т И П Ц И.

Данас је питање о нашој аутономији. Герман је нашао реч, која треба нас Србе да намами, али да уједно и Немцима разјасни ствар. Увек се позива бајаги на каноне, али је та реч другима миг, и значи: „kann ohne.“

Баш смо ми Срби зловни; — не дамо један другом напред. Видио поп Пантин брат, чаковачки парох, где се Панта „прославио,“ па дај брже и он денунцирај чаковачко певачко друштво.

Изгледа, да „Стармали“ није ове године бадава промену насловну слику, а у онаком облику. Јер мал те неће ове године црни враг добити зврчку, и то тако замашну, да ће одма пасти.

Дакле Наше — Добаши изјавише, да се слажу с видовданским програмом. Но, то се заиста зове слагати.

Чивути присвајају све. Њима је Хорације Флакус био Флекелес. Још ће рећи да је и Немања био Чивутин и звао се Neumann.

Чујемо, чим је Лаза Нанчић дошао у Вац, одмах су га стражари познали, јер су рекли: А-Лазатош. (Alázatos.)

— али ме они ипак нису чули — када им изближе смотрих лица. И за цело нису се ни најмање црвенили, елем био сам на чисто, да се нисам закаснио. Веселим лицем ступим пред њих. Вема се моме доласку није ни најмање зачудила. Шта више. изгледаше као да јој је мој долазак особито мио. Шетасмо се сви троје неко време, затим г. Ништић извинивши се са неким важним послом — оде. При растанку запита га гђица Вема — из учтивости —: када ће им опет доћи? „Прекосутра“ рече он, „јер сутра одлазим с неким важним послом у Печуј.“ Када се г. Ништић удалио, рече ми г. Вема, да ће сутра у четири сата са својом тетком, стрином, гђицом Милевом и г. Пиштиком ићи преко Дунава у „Uj vilag“. „Ако је дакле по вољи г. Празнобоцићу можете и ви с нама.“ „О на служби гђице, лепа вам хвала на позиву, а милостиви Бог ће ме задржати у животу, да дочекам тај срећни час; када ћемо се кренути.“ Затим је отпратим до мале баштице, која се простираше испред кућњег трема. Дошавши тамо, повиче гђица Вема служавци: „чашу воде, умрећу од жеђи.“ Када чух реч „умрећу“, подигнем руке к небу, те повичем: „Милостиви творче! спаси ову душу, да не свисне од жеђи, док служавка воду не донесе.“ „Ах г. Празнобоцић! та не прети баш тако велика опасност — како сте добри. Зар се ви тако плашите за мене?“ За вас гђице, за вас би и Дунав препливао, за вас би са месеца песка донео.“ И би господо у том моменту био у стању извршити свих дванајест чудеса Ираклијеви. После тога сам се растао са гђицом Веом, и не сврћући ни камо дођем у свој стан. Када сам то вече одмарао у кревету моје тело, пустио сам машту, нека се врзе око

Ово последњих дана новине много говоре о неком наступу. Па дабоме, наступио је друго полгође.

У Будапешти се и опет састаје нека српска конференција. Једина је срећа још то, што та господа не могу никако да нам се доближе ближе од Пеште.

Ђурковић кад је био на тој конференцији отсео је у шугар-ут-у (Sugár-út).

На будапештанској конференцији се види очигледно како се развија извесна врста људи. Испрва буду ко Ђурић, па онда већ као потпун Ђура (Вукичевић) а за тим се развије — Ђурковић. Пита се само шта мисли Ђурђевић?!

Ништа није без узрока.

А. Сваки кириција понесе по једну панту на пут. Ако му пукне шина, да му се у невољи нађе.

Б. Аха! Зато даклем треба и Герману Панта (Поповић), — јер види да му шине на точковима почињу пуцати.

А. То је лепо и красно; али канда ће му мало хаснити, — јер је много натоварио.

К. А.

моје Веме. Размишљавао сам, шта да радим. Ништић ће прекосутра доћи; па добије ли парницу ради које је отишао — а парница је за неких 9000 ф. — то ће још с кода када буде поред Веме пролазио викати: гђице! добио сам парницу, ја вас љубим, ја вас обожавам. Дуго сам мислио и најзад закључим у себи: да сутра, ма печене штукке падале, ма се Дунав изсушио, ма се цео свет тубме окренуо, морам јој рећи, да ју љубим, да без ње немогу ни воде пити. Хтео сам још о њој будан мислити, али сам увидио да сам заспао, то се предомислим, те почнем сневати. Ја сам дакле спавао и спавао сам до зоре. Сневао сам о Вем. Сневао сам, да сам јој изказао моје осећаје према њој, она ми је обавила своје њежне ручице око врата, почела ме љубити тако страсно, да сам чисто добио дрхтавицу — те сам се морао хтео не хтео пробудити, јер сам љубопитљив био, да ли је то на јави. („Е видите да не ваља љубопитљив бити“ — упаде му у реч председник, „може бити, да би још који пољубац више добили.“) Пробудио сам се. Пре него што сам се почео облачити, провирим кроз прозор да видим, да ли је ведро. Небо без облачка. Сунце је почело помањати своју сјајну главицу на хоризонту. Учинио ми се, да је прве погледе које је упрло на овај комад земље, које је почело осветљавати, управило на мене. И чињаше ми се као да говори: теби за љубав створе земаљски разгоних облаке, јер нећу да ти за данас уништим срећу, буди одважај! Обукао сам се, попио сам кафу без млека, да не би баш у оном моменту када будем љубав изјављивао — задремао. Цело до подне шетао сам се по вароши. Ни нашто нисам мислио, до ли на гђицу Вему. Прошавши кроз пијацу,

Ђира. Што јесте, јесте; то се мора признати! „Наше Доба“ напредује у своме правцу. До сада су му дописници били зли.

Спира. А сада?

Ђира. Сад су и гори (Игори).

Ђира. Јеси ли чуо шта булазни „Турски Марод.“ Вели: ако је карловачка богословија пала, томе није крив патријар, него народни сабор, под кога богословија подпада.

Спира. Аха, ударили су у мало тању, али у врло смешну ноту. Дабогме, сабор је крив, што се за толико година није дао од Германа сазвати.

П у с л и ц е.

Чујемо да се Герман љуго вајка, што је негда неком поклонно она четир вранца. (Нека се теши, — до манастира се може и пешке путовати.)

С болом смо опазили да међу сазивачима на новосадски петровдански збор нема оног, који би требао бити међу првима. Али он се сад ни у што не меша (зато и иде испод руке са попом Немешом).

срушио сам трима пиљарица крушке, које продаваху и које сам тродупло, на рачун моје среће морао платити, јер је многа отишла у јендек. Код соларе мало ме нису једна кола погазила. Ишао сам као махнит, док наједном не нађох се на оној страни Дунава. Како сам преко доспео, не знам ни данас. Погледао сам око себе, мислећи да сневам. Опипам земљу, коње и кола што ту стајаху и чекаху на компу, која ће их преко превести. Хтедох запитати крманоша од компе, да ли сам ја за цело на оној страни Дунава. Али да не би он о мени као паметном човеку мислио, да сам скренуо са друма — уздржач се. Дође друга компа. Крманош исте био је мој познаник. „А шта ви ту радите г. Вујо?“ запита ме. „Чудио сам се, када сам вас опазео на оној страни, где улазите у компу. Ником ни добар дан, а ја сам баш близу седио. Преврнули сте једној жени корпу са путром, који је донела из прека. Сада вас чека на оној страни, да јој изволите платити 30 новч. за укаљани путар. Хоћете ли се дуго овде задржавати?“ запита ме.“ — „Извините господо, што вам приповедам све ове ситнице а не прелазим на саму ствар — ја вам морам све приповедити. „О изволите само г. Вујо,“ рече председник дапас је цело после подне вама посвећено, изволите само говорити.“ — „Нећу се овде ни најмање задржавати, него ћу одмах преко. Када сам дошао на ону страну, стајала је она женска на ћуприји. Мислила је, да ћу јој утећи. Ја јој исплатим тридесет новчића, те пођем кући. Путем сам пролазио, поред многих пријатеља али их нисам поздрављао, једнако сам измишљавао начин, којим ћу јој изказати, да без ње не може у мојој башти ни багрем

Митрополит Сава силази са своје столице. Од његова карактера надамо се да ће имати толико храбрости, па ће пред целим народом исповедити, за што је то морао учинити.

Ђурковић вели да је сваком нотабилитету о сигуран избор за наш сабор, — који год то хоће. — Богме је то велика сигурност у нашој домовини. Мора бити да се полицајски и жандарски апарат јако умножио.

„Наше Доба“ заверило се, да о калуђеру Кукићу ни речи не прозбори. Јер тај човек не спада међу „олош“ и „мизерабилитет.“

Да је у Србији болесно стање, то се свугде признаје. Зато се иже и Стросмајер, да том болесном стању носи понуде.

Проба пера.

СХVІІІ.

У берберници.

Гледам млада бербера, —

Шиш'о је и бриј'о;

Запитах га: где се

Тако извештио?

Насмеја се берберче, —

Одговор ће дат':

цветати. Једва сам чекао, да мене подне. Слушао сам, да је човек много куражнији, када окуси малко нојевог сока. С тога после обеда одем к „Ђурки“ бирташу на печварац. Баш је начео десетакињу. Попијем неколико чаша — у сласт. Када сам осетио, да је печварац почео по мени циркулирати, устанем и пођем на горњу скелу, где је био уговорен састанак. Ишао сам поред Дунава и непрестано сам гледао у воду. Чињаше ми се, да из сваког талашчића вири по једна Вемина главица са напрћеним усницама, а те усне, чињаше ми се, да чекају на мој пољубац. Мислио сам, да све воденице на Дунаву клећући изговарају реч Вема, Вема. Комарац ми један долети на руку и поче сисати крв. Ја сам неки земан чекао да се напије, затим сам га погубио — и као да сам му чуо последњи уздах и чињаше ми се, да је и он изговорио реч: Вема. Погледавши на ону страну Дунава опазео сам „фатаморгану“ али од самих слика Веминих. Посматрајући тако слике и прилике, дођем до горње скеле. Све главице из таласа дунавских изчезоше и створише се у једну лепу — за мене најлепшу — главицу, која у нарави стајаше предамном. Да је зацело ту, био сам на чисто тек онда, када сам се дотакао њене њежне ручице. — И за цело они већ беху дошли. Чекали су на мене. Поседамо у чамце, те се превеземо у „Uj Vilag“ (нови свет — лепо шеталиште преко Дунава у вароши М-чу). Мајка и тетка Вемина остану у башти а нас четворо ја и Вема Милева и Пиштика — пођемо у оближњу шумицу. Милева и Пиштика отрче напред. Срце ми је играло у грудима од милина, када сам опазео, како Пиштика и Милева иду испод руке, пак се често једно другом нагињу.

„Е па мој је отац
Био — адвокат.“

СХІХ.

Тук на лук.

Ој Јелена, Јело,
Љуба'о би ти чело,
Али знам за цело
Остало б' ми на брковма
Рајспулферство бело.

„Ој чикане, чико,
Препотопска дико,
И моје се чело
Тог пољупца плаши, —
Остала б' му црна боја
Од бркова ваши.“

СХХ.

Газда Перин Јоцко
Дика ј' целој кући,
Ево сада већем
И маџарски учи :

Miatyám: оченаш.
Alamizsna: дарак.
Uraság: господство.
A törörtö: чварак.

Rénz: новац. Bor: вино.
Jog: право. Viz: вода.

Fülemüle: славуј.
Szabadság: слобода —

На то Пера скочи,
Ћушну га па дода:
„Друго је Szabadság,
А друго слобода.“

Г—д—н.

Цигина мајсторија.

Била цича зима, а један цига нађе се са неким својим „кумом“ на вапшару, који баш беше купио нов капут и ољукао га, али је опет дрхтао од зиме. Цигин је капут био сав издеран, ал' опет се цига ни једним знаком није хтео показати, да му је зима.

„Зар теби, куме, није зима?“ — рече „кум“ циги. Цига показа руком на једну издртину па рече: „Видиш куме, на ово уђе зима, а на ову оде рупу изађе“ — и потом му цига покаже другу издртину на свом капуту.

„Куму“ се цигин капут допао што у њему није зима, па рече:

„Знаш шта, куме! Ајд' да се мењамо капута, зашт' ја ћу се у овом смрзнати.“

Цига се учини као да неће, па се бајаги мислио. Ал' „кум“ навалио на њега, и тако цига пристане. Они скину капуте, и цига обуче „кумов“, а „кум“ опет цигин, и затим се растадоше. Цига је све трчао по вапшару, се јер бојао да се „кум“ не предомисли.

И ја ћу тако кроз неколико минута помислим у себи. Не знам о чему смо испочетка разговарали, кад наједном опазисмо, како се Пиштика сагнуо, подигао једну шкољчицу, те се бацио на Милеву. Она то исто учини, почну се вијати, стигну једно друго и Бога ми, ако се не варам — пољубише се. Живом пажњом посматрала је Вема игру њихову. Затим ме запита: „Како вам се допада игра њихова.“ Мени се гђице јако допада. — Хтедох узданути, али истину да вам кажем не умам лепо, те се нехтедох пред гђицом бламирати. „Они су сретни“ рекох. А зар ви нисте сретни? Ко вама стоји на путу да не будете сретни? Неколико сам минута премишљао: оћу л' сад? Нећу док не дођем до оног храста. Затим јој рекох: неко у нечем своју срећу ужива. Ја се осећам срећан, када сам у овако красном месту, посматрајући дела Божија. Гледећи на дрва, цвеће, рибе и птице, срећан сам а још постанем срећнији, када са тих лепих створова подигнем мало више од земље очи те погледам на најдивнији и најсавршенији створ Божији, а то сте ви госпођице. „О зацело је човек најдивније и најсавршеније створење Божије“ — рече Вема. Да ли сваки човек гђице? Наравно — као човек, разлику праве само срца човечија. „А да ли ваше срце гђице прави какову разлику између каквог створења и осталих? Она место одговора удари ме рубцем по очима. Ја се на то сагнем, те подигнем прилично велику шкољку — па шта мислите господо, кула сам је погодио? (чују се гласови: у главу у главу) не, не у главу, у срце, браћо драга.

Чекао сам пеће ли почети бежати — да је вијам, да е ухватим, да сљедујем примеру Пиштикином. Али она не

побеже, него се баци на мене. Почнем ја бежати осврћући се, да ли ће она замном — паравно, да бих се дао одмах ухватити. Потрчи два три корака — даље није могла — имала је знате тесне ципелице; само ми је попрегила својом њежном ручицом. Дођем натраг у нади е ће ми се светити. Уватити ме на пример својом ручицом за уво или ме потапкати по образчићу. Свега тога није учинила, само ме је невесело погледала и рекла: осветићу се ја вама, само док наиђем на какову велику шкољку. Ћутали смо неко време, затим јој рекох: госпођице! Ви сте ми дужни један одговор на моје питање. Да ли ваше срце прави разлике. . . „Одговорите ви најпре на то питање,“ онда ћу ја — рече Вема. „Е Вујо! сад или никад“ — помислим у себи и ставим се пред њу гледећи јој управо у очи. „Ох прави, прави. Прави моје срце госпођице велику разлику између вас и осталог света. Сав свет — па ако је нужно и ја с њим — нек' пропадне, само ви останите, да после сами као драги камен красите овај свет. Ја вас Вемо љубим — љубим. . . страсно.“ Она се на ову изјаву — као што сам већ напред знао није ни најмање изненадила и ваљда је мислила: требао си то још раније учинити лудаче а не толико ме патити. — Мало је поцрвенила. Да се тој изјави надала, дознао сам из њена одговора. На моју изјаву рече — а од узбуђења није могла више ништа ни рећи до ли — „е да“. Затим сам јој са узбуђеним гласом и даље говорио о осећајима, која према њој осећам. — Већ ју хтедох примити на груди — ал' се показа иза једног делелог раста Милева са Пиштиком. Пољупци и загрљаји за сутра мислим у себи, узмем „лрхћућу“ Вему испод руке

Ал' „кум“ није мислио на то. Он је ишао по вашару лагано а са тим блаженим уверењем, да је преварио цигу и да му сад није зима. Љ. Л.

Д о п и с ч и њ.

Ја сам био на збору у Сомбору, понео сам и своје наочари, али ја тамо нашедобског „Игора“ исто тако нисам видео, као што на пр. нисам видео ни др. Ђ. Вукичевића, ни његове наочари. Но он је све чуо од свога брата Јоте (који је кроз плот гледао), дакле може писати о збору сомборском, баш као да је и сам био на њему.

Игор описује сомборски збор. Потребно му је било да се за нешто ухвати, — ухватио се за неке строфе из „Стармалог“, али и те су му се у руци прекр'але. Н. пр. он радо и по двапут цитира ово :

„Ми смо лађа која плови
По таласи, на ветрови —“

до душе у оригиналу стоји још и ово :

„Сиренски јој гласак прети,
Ал на крми дух је свети“

то је та половина, што се прекр'ала, јер Игор бежи од духа светог, као и Ђ—В— од крста.

А има ли што год о самом збору. Има да богме.

Јову зове мудрим, — Јашу назива лудим, — на Мишу се срди што у Пешти ћути, — на Ђоку се једи што се у Вршцу адвокатски влада, — Илија му је Вук и трн у оку што „жње“ и „је“ (а неће њему да остави), — о „Чика“ Јови (да би и деца знала кога мисли) вели, да је у Сомбор дошао на чашу добра винца, — Змај му се не разуме у политици, — брат Мита му није песник, — е па ко сад сме рећи да тиме није лепо, живо и верно описан цео ток сомборскога збора.

То сам хтео да кажем и сад би могао прекинути. Али ајде да се ухватим и ја за нешто :

те пођемо Дунаву. — „А да ли је она вама рекла, да вас љубили тако шта да би се могло из њена одговора разумети? упита председник — јер само реч „е да“ није довољно.“

„Мени се чини господо! да је рекла тако нешто. А најпосле шта ће да ми говори, када ми је при разстанку стисла руку већма но игда. А да би председника још боље уверио да ме она љуби, морам вам укратко рећи, шта ми се јуче догодило. По чему сам се уверио, да је сада увек тужна, када нисам код ње. Када сам јуче дошао гђици Веми, те забављајући се неки земањ рекох јој, да морам ићи до г. Б. кр. јавног бележника. Видио сам јој на лицу, да јој је неправдо што одлазим. „Не верујем да одлазите к г. бележнику. Ваљда сте обећали којој госпођици састанак.“ Када ми је то рекла, умало јој не рекох истину. Хтедох јој рећи да одлазим у сједницу. Али сећајући се § 2. пређутах. Поново јој рекох, да сам истину говорио, те се удаљим. (Председник: немојте се ни шалити, боље вам је који пут и не доћи у сједницу него давати прилике запиткивањима.) Када сам у ходник изишао, чуо сам где Вема поче певати ову песмицу :

„А куда хиташ миљено злато!
„Остани овде на срцу мом;
„Оно је жељно одмора дужа,
„Одмора само на срцу твом.

Игор признаје да је у Сомбору на збору било :

- 1., И клерикала.
- 2., И анархиста.
- 3., И сваковрсних људи.
- 4., И таквих који су државоправна опозиција, и који су гласали при последњем избору за владине кандидате.
- 5., И који су за Хрватску нагодбу, и који су против ње.
- 6., И пуритана Бечкеречана.
- 7., И Кикинђана, и т. д.

Тако разноврсни људи. Игоре, је ли! Па ипак је једногласно донесен закључак, према коме Герман сад само у вину налази храбрости.

То је дакле био општи збор. И то је оно што вас боли, што би радо прећутали, али сте се неотице изланули.

— Њ.

Баћа Климента ишао батргајући се кући, па му случајно пао шешир с главе.

Пошто је неко време безуспешно покушавао да га подигне, рећи ће :

„Ако подигнем шешир, ја ћу пасти, и онда он неће мене подићи, нека дакле, остане где је“ — и он оде гологлав кући. Љ. Л.

А. добро накресан иде по басамцима у свој стан, па монологује :

„Ала кад би нешто имао ко сад да ми каже, на ком спрату управо станујем ја!?“ Љ. Л.

„Кад си од мене злато далеко;
„Срце ми с' тада са жељом бори!
„Жељно је јадно да тебе види. —
„Желећи дуго, од жеље гори. —

„Остани дакле миљено злато!
„Одмора подај срдашцу мом?
„Оно је жељно одмора дужа!
„Одмора само, на срцу твом.“

„Како ми је било, када сам заставши на прагу слушао ту песмицу, коју је извијало грлашце Вемино? Хтедох се вратити. . . ал' бојећи се запиткивања а сећајући се § 2. прикупим сву снагу пођем и дођем међу вас браћо. Јел' вам то јасан доказ г. председниче? Председник: Могао би бити јасан, само када би било на чисто, да ли је госпођица певала ту песмицу само зато, што је жељна била, да ви останете код ње, или је певајући мислила на кога другог? Налажем вам дакле, да се што пре о томе уверите. Световао бих вам још — будући сам опазио, да сте опет постали мекушац, а тако нећете никад госпођици довести до тога, да вам каже да вас љуби — да се још једном напијете печварца, те да покушате срећу. Затим председник закључи сједницу а закаже будућу за петак.

(Свршиће се)

Полицај један баш онда зграбио неког пекарског шегрта за перчин, кад је овај машио се био, да подере једну званичну објаву са зида.

„Та, виткову један“ — продера се полицај — „како смеш дерати званичне огласе? А, научићу ја тебе памети“ — и затим га добро шчепа за уво.

„Јао, јао, јао,“ — поче се шегра дерати. „Та ја сам само хтео да видим има ли и с оне стране папира што написано.“

Љ. Л.

Истражни судица оптуженоме:

„Зашто сте украли капут овога господина овде?“

Оптужени (показивајући свој стари поабани капут): „Та ваљда видите, да у овом више нисам могао нић.“

Љ. Л.

Кредитор затече једног свог дужника у кафани, где пије вина.

„Тако!? Дакле можете пити, а мени не можете вратити дуг!?“

„Да пијем и да умам пити, то видите; а да ли и платити знам, то ће те тек после видети.“

Љ. Л.

„Господине докторе, та ти твоји нови зуби чине мени такве исте болове као и они стари“ — рече једна госпа доктору, који јој је повађене зубе заменуо металнима.

„Том сте, госпо, ви сами криви; упели сте се, да баш исти истацки буду к'о и они стари.“

Љ. Л.

„Како ми се, Јуло, чини, ти више не носиш ону сребрну гривну, што сам ти је о твој имендану поклонила.“

„Опростите, тетка, у очи божића лила сам из ње олово, да видим, хоћу ли се скоро удати.“

Љ. Л.

Истражни судица (оптуженоме): „Како сте дошли до толиких лоповских кључева?“

Оптужени: „То ми је наслеђство од оца.“

Љ. Л.

Два чиновничка послужитеља састану се на улици.

А.: „Како то, да ти од нека доба увек код Спасића узимаш саламе, кад је то врло заодно за тебе а и ближе где би могао наћи.“

Б.: „Знаш мом се господину не допада спасићева салама, па је мени да, да је поједем.“

Љ. Л.

„Келнер! Да платим!“

„Шта имате?“

„Једну чашу пива и седам земичака.“

„То је свега 20 новч. Ал' други пут кад будете били тако жедни идите пекару, па тамо пијте пива!“

Знања ради.

Некоја г. г. претплатници послали су нам после рока своје гласање ради награде најбоље хумореске. Њихово закасњено гласање не може се више у обзир узети (а не би ни изменило ништа у ствари). Но ми ћемо ипак овде штампати како је ко гласао.

В. Јовановић у Старој Пазови: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Копаче блага“.

Др. Паво Ивановић у Баји: I. „Дебели Јанко“ — II. „Два малера на пољу љубави.“

Ђока Ракић: I. „Дебели Јанко.“ — II. „Копаче блага“.

Јован Стојановић у Митровици: I. „Два малера на пољу љубави.“ — II. „Дебели Јанко.“

Ђока К. Поповић у Тамишвару: I. Турнир — или Александра“ — II. „Копаче блага“.

Стеван Паланачки у Н. Саду: I. „Дебели Јанко“ — II. „Турнир — или Александра“.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа
од 15. марта

1885. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИ- (И: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШ-ЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885.

Агенција.

ОГЛАСИ.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
У ПИФАВБИ

LE HOUBLON

500 FEUILLES
FRANÇOIS
FORMY
C. A. FABRIC
CRAWLEY & HENRY
PARIS.

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од CRAWLEY & HENRY у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

Само је онда овај напир за цигарете
справи, ако је на сваком листу отисак
%Le Houblon и ако важи картон
% има марку штитицу и сигнатуру.

Fac-Similé de l'Étiquette